

Ohje SUP-tuotteiden tuottajien siivouskustannusvastuusta sekä tiettyjen jätehuolto- ja siivouskustannusten ilmoittamisesta

Sisällysluettelo

1	Tausta.....	2
2	Määritelmät.....	3
3	Eri toimijoiden roolit ja tehtävät	4
4	Kertakäyttömuovituotteiden tuottajan kustannusvastuu.....	5
5	Tuottajien siivouskustannusvastuun laajuus.....	5
6	Kunnan suorittamat jätteiden keräys- ja siivoustoimet.....	6
7	Siivouskustannusvastuun piiriin kuuluvat kunnan yleiset alueet	7
8	Tuottajien kustannusvastuun määräytyminen	7
8.1	Tuottajien kustannusvastuun määräytymisen perusteet.....	7
8.2	Tuottajien kustannusvastuun määräytyminen vuosina 2023–2025	8
8.3	Koostumusselvitys.....	9
9	Kunnan velvollisuudet tupakkatuotteista aiheutuvan roskaantumisen ennalta ehkäisemisessä ja tuottajien kustannusvastuu.....	9
9.1	Kunnan velvollisuudet ja tuottajien kustannusvastuu	9
9.2	Tupakkajätteelle tarkoitetuille astioille asetettavat vaatimukset, niiden määrä ja sijoittelu.....	10
9.3	Kunnan neuvonta- ja tiedottamisvelvollisuus	10
10	Kustannusten ilmoittaminen ja korvaaminen	10
10.1	Jätelain edellyttämät tiedot	10
10.2	Kunnan kustannusten ilmoittaminen sähköisessä asiointipalvelussa	11
10.2.1	Tiedot on ilmoitettava vuosittain määräaikaan mennessä.....	11
10.2.2	Keräys- ja siivouskustannustietojen ilmoittaminen	12
10.2.3	Tupakkatuotteita koskevien keräysastiahankintojen sekä tiedotuksen kustannusten ilmoittaminen	12
11	Päätös tuottajien kunnalle maksettavista korvauksista ja korvausten maksaminen	14
12	Siivouskustannusvastuun toteutumisen seuranta.....	14

Ohjeen päivitys

Pvm	Muutos
2.7.2024	Kohta 11: Korvausten maksamista koskevan maksuehdon päivitys

1 Tausta

Euroopan unionin kertakäyttömuovidirektiivi eli SUP-direktiivi on tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämistä koskeva direktiivi. SUP-direktiivin tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja samalla vähentää muovijätteen päätymistä ympäristöön, erityisesti meriympäristöön ja merenrannoille. SUP (single-use plastics) viittaa kertakäyttömuovituotteisiin. Vaikka yleisesti puhutaan kertakäyttömuovidirektiivistä, niin direktiivi kattaa tiettyjen kertakäyttöisten muovituotteiden ohella myös muita tuotteita, joita ei käsitellä tässä ohjeessa tarkemmin. SUP-direktiivin edellyttämän tuottajan siivouskustannusvastuun piiriin kuuluvat ainoastaan tietyt kertakäyttömuovituotteet. SUP-direktiivissä ei ole määritelty vähimmäisrajaa muovin määrälle tuotteessa. Siten direktiiviä sovelletaan myös niihin tuotteisiin, jotka sisältävät vain pieniä määriä muovia. Muovia sisältämättömät tuotteet eivät kuulu SUP-direktiivin soveltamisalaan.

SUP-direktiivi on pantu Suomessa täytäntöön jätelailalla sekä sen nojalla annetuilla tuoteriityhmäkohtaisilla asetuksilla. Jätelain mukainen tuottajien siivouskustannusvastuu on osittain astunut voimaan tiettyjen kertakäyttöisten muovituotteiden osalta vuodesta 2023 alkaen ja laajenee lähivuosina kattamaan kaikki siivouskustannusvastuun piiriin kuuluvat kertakäyttömuovituotteet. Pirkanmaan ELY-keskus toimii valtakunnallisena tuottajavastuun valvontaviranomaisena koko Manner-Suomen alueella.

Tämä Pirkanmaan ELY-keskuksen laatima ohje siivouskustannusvastuusta ja siivouskustannusten ilmoittamisesta on suunnattu ensisijaisesti kunnille, mutta myös muille SUP-alan toimijoille. Saadaksesen korvauksia, kuntien on ilmoitettava niille vuonna 2023 aiheutuneet kustannukset Pirkanmaan ELY-keskukselle viimeistään 31.5.2024. Ohjeen laatimisen yhteydessä on pyydetty kommentteja ohjeeseen seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Helsingin kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Rovaniemen kaupunki, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen SUP-Tuottajayhteisö Oy, Suomen Pakkaustuottajat Oy, Sumi Oy, Suomen Palautuspakkaus Oy, Lidl Suomi ja KEHA-keskus. Koska tuottajien siivouskustannusvastuu on uutta, ohjeen muutos- ja päivitystarvetta arvioidaan jatkuvasti ja uusi ohjeistus julkaistaan alkuvaiheessa jokaiselle vuodelle erikseen. Ohjeen linjauksia tai ohjeistusta päivitetään ja täsmennetään tarpeen mukaan toimeenpanon edetessä.

Keskeinen lainsäädäntö

- SUP-direktiivi (Direktiivi [\(EU\) 2019/904](#) tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutusten vähentämisestä)
- Jätepuitedirektiivi [2008/98/EY](#) myöhempine muutoksineen (Direktiivi [\(EU\) 2018/851](#) jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta)
- jätelaki [646/2011](#) muutoksineen
- valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista ([1318/2022](#))
- valtioneuvoston asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista ([1320/2022](#))
- valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä ([1029/2021](#))

2 Määritelmät

Tähän kappaleeseen on koottu ohjeen kannalta keskeisiä määritelmiä, joita käytetään vain tässä ohjeessa tekstin selkeyttämiseksi.

SUP-tuotteella tarkoitetaan SUP-direktiivin laajennetun tuottajavastuun soveltamisalaan kuuluvia tiettyjä syömävalmiin ruoan yhden annoksen annospakkauksia, joustavia pakkauksia ja kääreitä, ns. take away-mukeja, tilavuudeltaan enintään kolmen litran juomapakkauksia, kevyitä muovikasseja, tyhjänä myytäviä juomamukeja, kosteuspyyhkeitä, ilmapalloja sekä suodattimellisia tupakkatuotteita ja tupakansuodattimia. SUP-tuotteella ei tässä ohjeessa tarkoiteta muovia sisältäviä kalastusvälineitä eikä SUP-asetuksen liitteen 1 mukaisia tuotteita.

SUP-pakkauksilla tarkoitetaan SUP-direktiivin laajennetun tuottajavastuun soveltamisalaan kuuluvia, jätelain liitteessä lueteltuja tiettyjä syömävalmiin ruoan yhden annoksen annospakkauksia, joustavia pakkauksia ja kääreitä, tilavuudeltaan enintään kolmen litran juomapakkauksia, ns. take away-mukeja sekä kevyitä muovikasseja.

Siivouskustannusvastuulla tarkoitetaan tuottajan velvollisuutta korvata kunnille tuotteidensa aiheuttamat roskaantumisen siivoamiskustannukset sekä roskaantumisen ennaltaehkäisemisen kustannukset.

Roskaantumisen ennaltaehkäisemisellä tarkoitetaan jätteen keräämistä julkisiin keräysjärjestelmiin eli kunnan yleisillä alueilla oleviin jäteastioihin. Termi kattaa myös jäteastioihin kerätyn jätteen kuljetuksen ja käsittelyn sekä keräysastioiden hankinta-, huolto- ja korjauskustannukset.

Keräyskustannuksilla tarkoitetaan roskaantumisen ehkäisemiseksi järjestetyn jätteen keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannuksia.

Roskaantumisen siivoamisella tarkoitetaan maasta roskana kerättävien jätteiden siivoamista. Se kattaa myös roskien kuljetuksen ja käsittelyn.

Siivoamiskustannuksilla tarkoitetaan roskaantumisen siivoamisesta, roskien kuljetuksesta ja käsittelystä aiheutuneita kustannuksia.

Keräyksellä tarkoitetaan jätelain 6 §:n 1 mom. 17 kohdan mukaista jätteen kokoamista kiinteistön haltijan, kunnan, tuottajan, jakelijan tai muun järjestämään vastaanottoaikaan omatoimista käsittelyä varten tai jätteen kuljettamiseksi käsittelyyn, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja tilapäinen varastointi.

Koostumus selvityksellä tarkoitetaan jätelain 48 f §:ssä tarkoitettua selvitystä kunnan yleisiltä alueilta keräämien jätteiden ja siivottujen roskien koostumuksesta.

SUP-korvausasetuksella tarkoitetaan valtioneuvoston asetusta eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista (1320/2022).

SUP-asetuksella tarkoitetaan valtioneuvoston asetusta eräistä muovituotteista (1318/2022).

Pakkausjäteasetuksella tarkoitetaan valtioneuvoston asetusta pakkauksista ja pakkausjätteistä (1029/2021).

3 Eri toimijoiden roolit ja tehtävät

Tässä jaksossa kuvataan yksinkertaistettuna jätelain mukaisen siivoukustannusvastuun eri toimijoiden roolit, tehtävät ja keskeiset vastuut kustannusten korvaamisen toteuttamisessa.

Pirkanmaan ELY-keskus

- toimii jätehuollon tuottajavastuun valvontaviranomaisena
- vastaanottaa kuntien yhteystieto- ja kustannustietoilmoitukset sähköisessä asiointipalvelussa
- tekee ilmoitettujen kustannustietojen perusteella jätelain 48 e §:n mukaisen päätöksen tuottajien kunnille maksamista korvauksista
- vastaa jätelain mukaisesti korvausten perimisestä tuottajayhteisöiltä ja tilittämisestä kunnille (käytännössä maksuliikenteen hoitaa Pirkanmaan ELY-keskuksen puolesta KEHA-keskus)

Kunta

- toteuttaa jätehuolto- ja siivoustoimia SUP-tuotteista aiheutuvan roskaantumisen ennaltaehkäisemiseksi ja siivoamiseksi jätelain 48 c §:ssä tarkoitetuilla alueilla
- ilmoittaa vuosittain toukokuun loppuun mennessä yhteys- ja maksatustietonsa sekä jätelain 48 e §:n edellyttämät edellisen vuoden jätehuolto- ja siivoukustannukset
- ilmoituksen perusteella saa korvauksen Pirkanmaan ELY-keskuksen tilittämänä tuottajilta

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus)

- hoitaa käytännössä maksuliikenteen eli korvausten perimisen tuottajayhteisöiltä ja korvausten tilittämisen kunnille Pirkanmaan ELY-keskuksen puolesta

Tuottajayhteisö

- maksaa Pirkanmaan ELY-keskukselle kunnille tilittävät korvaukset, jotka Pirkanmaan ELY-keskus on päätöksellään velvoittanut
- perii jäsenenään olevilta siivoukustannusvastuun piiriin kuuluilta tuottajilta kunkin tuottajan osuuden kunnalle maksettavista korvauksista
- korvaa Pirkanmaan ELY-keskukselle päätöksen tekemisestä ja korvausten perimisestä ja tilittämisestä aiheutuvat kustannukset
- tuottajayhteisöllä tarkoitetaan myös juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjää (jätelain 69 §:n 3 mom.)

SUP-kustannusvastuun toteuttamisen seurantaryhmä (jäljempänä seurantaryhmä)

- Ympäristöministeriön asettama eri toimijoiden edustajista koostuva ryhmä seuraa jätelain siivoukustannusvastuun toimeenpanoa, ehdottaa ja edistää hyviä käytäntöjä kuntien jätehuolto- ja siivoustoimiin sekä niihin liittyvään kuluttajavalitukseen sekä toimii koostumusselvityksen ohjausryhmänä

4 Kertakäyttömuovituotteiden tuottajan kustannusvastuu

SUP-tuotteiden tuottajien tulee korvata kunnille kustannukset, jotka aiheutuvat kunnille niiden toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista kuntien yleisillä alueilla. Tuottajien on korvattava kunnalle tuotteidensa aiheuttamat roskaamisen siivoamiskustannukset sekä roskaantumisen ennaltaehkäisemisen eli jätehuollon järjestämisen kustannukset sisältäen keräysinfrastruktuurin hankinta-, huolto- ja korjauskustannukset (tätä kutsutaan kokonaisuudessaan *ns. tuottajan siivouskustannusvastuiksi*). Keräysinfrastruktuurin kustannusvastuu ei koske henkilökohtaiseen hygieniaan ja kuluttajakäyttöön tarkoitettujen kosteuspyyhkeiden eikä kuluttajakäyttöön tarkoitettujen ilmapallojen tuottajia. Tuottajalla tarkoitetaan tuotteen valmistajaa, maahantuoja tai pakkaajaa.

Suodattimellisten tupakkatuotteiden ja tupakansuodattimien tuottajat vastaavat myös kustannuksista, joita kunnille aiheutuu tupakkajätteelle tarkoitetuista jäteastioista sekä tupakkatuotteista ja -jätteistä aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseksi toteutettavasta tiedottamisesta ja neuvonnasta.

Jätelain 48 a-g §:ien mukainen tuottajan kustannusvastuu kunnan toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista koskee seuraavia muovia sisältäviä kertakäyttöisiä tuotteita:

- syömävalmiin ruoan yhden annoksen elintarvikepakkaukset;
- joustavasta materiaalista valmistetut pakkaukset ja kääreet;
- tilavuudeltaan enintään kolmen litran juomapakkaukset;
- kevyet muoviset kantokassit;
- juomamukit (sekä myyntipaikalla täytettävät ns. take away-mukit sekä käyttäjälle tyhjänä myytävät juomamukit sekä näiden korkit ja kannet);
- henkilökohtaiseen hygieniaan ja kuluttajakäyttöön tarkoitettujen kosteuspyyhkeet;
- kuluttajakäyttöön tarkoitettujen ilmapallot sekä
- suodattimelliset tupakkatuotteet ja tupakansuodattimet.

Siivouskustannusvastuun toteuttamiseksi tuottajan tulee liittyä tuottajayhteisöön, joka hoitaa siihen liittyneiden jäsentensä puolesta jätelain mukaiset tuottajavastuuvälitteet, myös tiedotus- ja neuvontavelitteet ja raportoinnin viranomaiselle.

5 Tuottajien siivouskustannusvastuun laajuus

Tuottajien siivouskustannusvastuun laajuus vaihtelee riippuen siitä, mistä tuoteryhmästä on kyse (jätelain 48 b §).

Suodattimellisten tupakkatuotteiden ja tupakansuodattimien tuottajat vastaavat 1.1.2023 alkaen kyseisistä tuotteista aiheutuvista

- keräyskustannuksista;
- siivoamiskustannuksista;
- edellä mainittuihin toimiin ja roskaantumisen ehkäisemiseen liittyvästä kuntien tekemästä tiedotuksesta ja neuvonnasta aiheutuneista kustannuksista sekä
- tupakkajätteelle tarkoitettujen jäteastioiden kustannuksista.

SUP-pakkausten (tietty syömävalmiin ruoan yhden annoksen elintarvikepakkaukset, joustavat pakkaukset ja kääreet, juomapakkaukset, kevyet muoviset kantokassit, muut

25.1.2024

päivitetty 2.7.2024

kuin tyhjänä myytävät juomamukit) tuottajat vastaavat kyseisistä tuotteista aiheutuvista keräyskustannuksista ja siivoamiskustannuksista 1.1.2023 alkaen.

Tyhjänä myytävien juomamukien tuottajat vastaavat kyseisistä tuotteista aiheutuvista keräyskustannuksista ja siivoamiskustannuksista 1.1.2025 alkaen. Kunta ilmoittaa vuotta 2025 koskevat kustannukset vuonna 2026.

Kosteuspyyhkeiden ja ilmapallojen tuottajat vastaavat kyseisistä tuotteista kunnalle aiheutuvista siivoamiskustannuksista 1.1.2025 alkaen. Kunta ilmoittaa vuotta 2025 koskevat kustannukset vuonna 2026.

6 Kunnan suorittamat jätteen keräys- ja siivoustoimet

Jätelain 48 d §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti tuottajien kustannusvastuu koskee niitä jätehuolto- ja siivoustoimia sekä tiedotus- ja neuvontatoimia, jotka on katsottava tarpeellisiksi roskaantumisen ennalta ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Tuottajien katettavaksi tulevien kuntien suorittamien jätehuolto- ja siivoustoimenpiteiden on oltava välttämättömiä ja kustannustehokkaita. Kunta voi kuitenkin oman harkintansa mukaan määrittää ne toimet, joilla jätelaissa tarkoitetut kunnan yleiset alueet pidetään siistinä, mukaan lukien jäteastioiden sijoittaminen, niihin kerättyjen roskien tyhjentäminen, maassa olevien roskien kerääminen sekä jäteastioista ja maasta kerättyjen roskien kuljettaminen käsitteilyyn. Yleisen koko maan kattavan mallin tai yleisten kriteerien määrittämistä ei ole tehty lainsäädännössä, koska kuntakohtaisissa olosuhteissa on eroja. Toteutettavien jätehuolto- ja siivoustoimenpiteiden laajuus määräytyy siten kuntakohtaisesti, kuitenkin niin, että toimilla saavutetaan riittävä taso roskaantumisen ehkäisemisessä ja siivoamisessa ja toteutettavat toimet ovat välttämättömiä ja kustannustehokkaita. Siivouskustannusvastuun piiriin kuuluvista kuntien yleisistä alueista kts. jakso 7.

Tuottajavastuun toteuttamista varten kunnan tulee kyetä erottamaan kaikista suorittamisistaan jätteen keräys- ja siivoustoimista sille aiheutuneista kustannuksista:

- 1) jätteen keräyksen yleisiin järjestelmiin sekä näiden kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset, mukaan lukien keräysinfrastruktuurin hankinta-, huolto- ja korjauskustannukset sekä
- 2) maasta roskana kerätyn jätteen sekä roskien kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset.

Lisäksi kunnan tulee erikseen kerätä tieto:

- 3) erillisten hankkimiansa tupakkajäteastioiden hankintakustannuksista, mukaan lukien huolto- ja korjauskustannukset sekä
- 4) kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet tupakkatuotteista aiheutuvan roskaamisen ehkäisemiseen liittyvästä tiedotuksesta ja neuvonnasta.

Siivouskustannusvastuu kattaa myös kunnan yhteistyössä muiden toimijoiden (mm. Pidä Saaristo Siistinä ry, Pidä Lappi Siistinä ry, WWF Suomi, urheilu- ja harrastusseurat yms.) kanssa järjestämät kampanjat silloin, kun ne toteutetaan kustannusvastuun piiriin kuuluvilla kuntien yleisillä alueilla kunnan lukuun.

Jotta kunta voi saada korvausta, sen tulee ilmoittaa vuosittain Pirkanmaan ELY-keskukselle jätteen keräys- ja siivoustoimien kustannukset kuntien yleisillä alueilla. Siirtymäaikana eli vuosien 2023–2025 välillä tuottajien maksettavaksi tuleva korvaus kunnan jätehuolto- ja siivoustoimista määräytyy asetuksella säädetyin erillisen kiinteän kustannuksen mukaan (kts. jäljempänä jakso 8.2). Kunnan tulee ilmoittaa sille aiheutuneet kustannukset

myös siirtymäaikana. Siirtymäajan jälkeen tuottajien kustannusvastuun perusteena ovat kunnalle aiheutuneet tosiasialliset kustannukset jätteen keräys- ja siivoustoimista kuntien yleisillä alueilla (kts. jäljempänä jakso 8.1). Tuottajat maksavat kunnalle korvauksena kunnan kokonaiskustannuksista tietyn osuuden, joka määritellään erikseen SUP-korvausasetuksella tuoteryhmäkohtaisena prosentiosuutena. Asetuksessa säädettävä tuoteryhmäkohtainen osuus kokonaiskustannuksista perustuu kunkin tuoteryhmän osuuteen yleisiin järjestelmiin kerätyistä ja siivotuista roskista.

7 Siivouskustannusvastuun piiriin kuuluvat kunnan yleiset alueet

SUP-tuotteiden tuottaja vastaa tuotteista kunnille jätelain 48 c §:ssä määritetyillä alueilla aiheutuvien jätehuolto- ja siivoustoimien kustannuksista vuosittain ja tuoteryhmittäin.

Kustannusvastuun piiriin kuuluvia kunnan vastuulla olevia alueita ovat:

- puhtaanapitolain (669/1978) mukaisesti kunnan puhtaanapitovastuulle kuuluvat asemakaava-alueella sijaitsevat kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet, kuten kunnan viralliset uimarannat asemakaava-alueilla;
- alueet, joilla kunta on jätelain 74 §:ssä tarkoitetun toiminnon pitäjä tai alueen haltija:
  - maantiet, yksityiset tiet, radat ja satamat (JäteL 74 § 1 mom. 1 kohta)
  - virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitetut alueet (mm. kunnan retkeily- ja luonnonsuojelualueet, puistot, saaret ja uimarannat) sekä ulkoilu- ja moottorikelkkareitit (JäteL 74 § 1 mom. 2 kohta)
  - muut kuin jätelain 74 §:n 1–4 kohdissa tarkoitetut asemakaava-alueella sijaitsevat alueet, joilla kunta on alueen haltija (JäteL 74 § 1 mom. 5 kohta)
- alueet, joissa kunnalla on jätelain 76 §:n tarkoittaman alueen pitäjänä tai haltijana velvollisuus järjestää riittävät jätehuoltopalvelut (mm. satamat, virkistykseen yleisesti tarkoitetut alueet sekä ulkoilu- ja moottorikelkkailureitit).

8 Tuottajien kustannusvastuun määräytyminen

8.1 Tuottajien kustannusvastuun määräytymisen perusteet

Tuottajan kustannusvastuu määräytyy jätelain 48 d §:n perusteella. Kustannusvastuu määräytyy kolmesta rinnakkain sovellettavasta kustannusperusteesta, joiden perusteella tuottajayhteisöjen tai tuottajien maksama korvaus määräytyy. Korvauksen määräytymisen perusteena ovat:

- 1) tuottajien kokonaisuus kuntien ilmoittamista kustannuksista alueilla tehdyistä jätehuolto- ja siivoustoimista sekä tiedotus- ja neuvontatoimista, jotka ovat tarpeellisia roskaantumisen ennalta ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi;
- 2) kunkin tuoteryhmän osuus 1 kohdassa tarkoitetuista kustannuksista lasketuna jätteen ja roskan painon, kappalemäärän, tilavuuden tai näiden yhdistelmän tai muun tarkoituksenmukaisen tekijän perusteella; ja
- 3) tuottajan tai tuottajayhteisön osuus Suomen markkinoille saatetuista tuotteista ja etäkaupalla käyttäjälle myydyistä tuotteista.

SUP-korvausasetuksessa on tarkemmin säädetty 1 ja 2 kohdan mukaisista tuottajien korvattavaksi tulevista kustannusvastuun piirissä olevista tuoteryhmäkohtaisista osuuksista ja siitä, miten tuottajien osuus jakautuu eri tuoteryhmien välillä.

Siirtymäkautena 2023–2025 kunnan jätehuolto- ja siivoamiskustannuksena pidetään ennalta säädettyä kiinteää euromääräistä kustannusta asukasta kohden. Siirtymäkauden jälkeen tuottajien osuus määräytyy edellä kuvatulla tavalla siten, että 1 kohdan mukaisesti määritetään SUP-korvausasetukseen se, mikä osuus kuntien keräämistä ja siivoamista roskista muodostuu kyseisistä SUP-roskista. Tämä tehdään käytännössä koostumuslaskennan perusteella. Kun SUP-roskien osuus kuntien keräämistä ja siivoamista roskista on määritetty, määritetään vielä kunkin SUP-tuoteryhmän osuus SUP-roskista. SUP-korvausasetuksessa säädetään tietyt prosenttimääräiset osuudet kuntien kokonaiskustannuksista kullekin tuoteryhmälle erikseen. Lisäksi tuottajien maksama tuoteryhmäkohtainen korvaus lasketaan erikseen keräyskustannuksille (jäteastioihin kerätyt jätteet) ja siivoamiskustannuksille (maasta roskana siivotut jätteet). Lopuksi kullekin yksittäiselle tuottajayhteisölle tai tuottajalle maksettavaksi tuleva osuus määräytyy sen perusteella, mikä tämän osuus on Suomen markkinoille saatetuista kyseisen tuoteryhmän tuotteista (ml. etäkauppa). Lainsäädännön ja yleisten tuottajavastuuperiaatteiden mukaisesti tuottajarekisteriin hyväksytyt tuottajayhteisöt ja tuottajat vastaavat myös järjestelmän ulkopuolelle jääneiden tuottajien (ns. vapaamatkustajat) kustannuksista rekisteröityneiden tuottajayhteisöjen ja tuottajien markkinaosuuksien mukaan.

8.2 Tuottajien kustannusvastuun määräytyminen vuosina 2023–2025

Jätelain muuttamista koskevan lain (22.12.2021/1096) voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaisesti vuosina 2023–2025 kunnan kiinteä kustannus sen toteuttamista kaikista keräys- ja siivoamiskustannuksista on yhteensä 4,79 euroa asukasta kohti vuodessa. Tästä 3,09 euroa on keräyskustannuksia ja 1,70 euroa siivoamiskustannuksia. Tästä kiinteästä kustannuksesta lasketaan tuottajayhteisön maksettavaksi tuleva osuus tuoteryhmittäin asetuksen perusteella. Kunnan asukaslukuna pidetään maksun määräytymisvuoden joulukuun 31 päivän asukaslukua. Vuoden 2023 kustannusten osalta tämä tarkoittaa kunnan asukaslukua 31.12.2023.

Siirtymäkauden kiinteä kustannus tarkoittaa, että tuottajan kustannusvastuun perusteena ei pidetä kunnan todellisia aiheutuneita kustannuksia toteutetuista jätehuolto- ja siivoustoimenpiteistä (roskaantumisen ehkäiseminen ja roskaantumisen siivoaminen), vaan kustannuksen määrä on ennalta määritetty ja se määräytyy kaikille kunnille samalla perusteella kunnan asukasluvun perusteella vuosina 2023–2025.

Siirtymäaikana kiinteä kustannus ei sisällä tupakkajätteen keräysastiakustannuksia (SUP-korvausasetus 2 §) eikä kustannuksia tupakkatuotteista aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseen liittyvästä neuvonnasta ja tiedotuksesta, jonka kunta on jätelain mukaan velvollinen järjestämään tuottajien puolesta. Korvauksia saadakseen kuntien tulee ilmoittaa tupakkajätteen keräysastiakustannukset sekä neuvonnasta ja tiedotuksesta aiheutuneet kustannukset erikseen heti vuodesta 2023, koska nämä eivät kuulu jätelain muuttamista koskevan lain (22.12.2021/1096) voimaantulosäännöksen 2 mom. mukaisesti siirtymäkauden kiinteään korvaukseen (kts. ilmoittamisesta jäljempänä luku 10.2.3).

Jätelaissa määritetyt tuoteryhmäkohtaiset siirtymäajat kunkin tuoteryhmän siivouskustannusvastuun alkamisessa tarkoittavat, että vuosien 2023–2024 kustannuksista kunnat voivat saada korvauksia vain SUP-pakkausten tuottajilta sekä tupakkatuotteiden tuottajilta

näiden tuotteiden aiheuttaman roskaantumisen ehkäisemisestä ja roskien siivoamisesta. Vuoden 2025 kustannuksista lähtien korvausta voi saada edellä mainittujen lisäksi myös kosteuspyyhkeiden ja ilmapallojen sekä tyhjänä myytävien juomamukien tuottajilta. Tuottajat maksavat ja kunnat saavat korvaukset vuosittain aina jälkikäteen edellistä vuotta koskevista kustannuksista. Näin ollen ensimmäinen korvausten maksamisvuosi on 2024 edellisen vuoden (2023) aiheutuneista kustannuksista.

Siirtymäaikana kunnan kokonaiskustannusten pohjalukuna on ennalta säädetty euromäärä 4,79 euroa per asukas. Koostumusselvityksen perusteella SUP-korvausasetukseen on määritelty kullekin SUP-tuoteryhmälle prosentuaalinen osuus kuntien kustannuksista, jotka tuottajat korvaavat kunnalle. Vuosina 2023 ja 2024 kunta voi saada tuottajilta korvausta kustannuksistaan kokonaisuudessaan noin 1,60 euroa per asukas ja vuoden 2025 kustannuksista noin 2 euroa per asukas. Korvauksen saamisen edellytyksenä on tietojen ilmoittaminen Pirkanmaan ELY-keskukselle.

8.3 Koostumus selvitys

Jätelain 48 f §:n mukaan tuottajien on tehtävä kustannuksellaan koostumus selvitys jäte-laissa määritellyillä kunnan yleisillä alueilla keräämien jätteiden ja siivottujen roskien koostumuksesta. Koostumus selvityksen teettäminen on tuottajien vastuulla ja se on tehtävä näiden kustannuksella, mutta kuntien on selvityksen tekemistä varten toimitettava selvityksessä tarvittavat tiedot tuottajille ja avustettava muutoinkin tuottajia selvityksen teettämisessä. Tuottajien on tehtävä selvitys jätelain mukaisesti vähintään kolmen vuoden välein ja selvitys on toimitettava myös ympäristöministeriölle.

Koostumus selvitystä käytetään pohjana asetuksella säädettävään SUP-roskien osuuden määrittelyyn kaikista yleisiin keräysastioihin keräytyistä roskista ja eri tuoteryhmien osuuksista.

Pohjana koostumus selvityksen tekemiselle voidaan käyttää kuntien ja tuottajien yhteistyössä laatimaa koostumus tutkimus menetelmää ja sen pohjalta teetettyä koostumus tutkimusta. Selvitykset ovat löydettävissä Kuntaliiton julkaisuina¹.

9 Kunnan velvollisuudet tupakkatuotteista aiheutuvan roskaantumisen ennalta ehkäisemisessä ja tuottajien kustannus vastuu

9.1 Kunnan velvollisuudet ja tuottajien kustannus vastuu

Jätelain 48 g §:n mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää tupakkatuotteista aiheutuvan jätteen keräys kunnan yleisillä alueilla sekä jätteisiin liittyvä neuvonta ja tiedotus jätelain 51 §:n mukaisesti.

¹ Menetelmä yleisiltä alueilta roska-astioihin kerättävien ja maasta siivottavien roskien koostumuksen selvittämiseksi, Kuntaliitto 2022: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2166-menetelma-yleisilta-alueilta-roska-astioihin-kerattavien-ja-maasta-siivottavien>. Yleisiltä alueilta roska-astioihin kerättävien ja maasta siivottavien roskien koostumus tutkimukset 2022, Kuntaliitto 2023: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2023/2226-yleisilta-alueilta-roska-astioihin-kerattavien-ja-maasta-siivottavien-roskien>.

Tupakkatuotteiden ja tupakansuodattimien tuottajat vastaavat kustannuksista, jotka kunnalle koituvat kyseisistä tuotteista aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseksi järjestetyn jätteen keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn järjestämisestä, mukaan lukien tupakkajätteelle tarkoitetut keräysastiat, kyseisistä tuotteista aiheutuvan roskaantumisen siivoamisesta sekä siivottujen roskien kuljetuksesta ja käsittelystä sekä näihin edellä mainittuihin toimiin ja roskaantumisen ehkäisemiseen liittyvästä tiedotuksesta ja neuvonnasta (jätelain 48 b §).

9.2 Tupakkajätteelle tarkoitetuille astioille asetettavat vaatimukset, niiden määrä ja sijoittelu

Kunnan yleisille alueille sijoitettavien tupakkajäteastioiden määrästä säädetään erikseen valtioneuvoston asetuksella. Kunnan on sijoitettava tupakkajäteastioita sen yleisille alueille siten, että ne ovat helposti ja näkyvästi saatavilla. Tupakkajätteelle tarkoitetut astiat on oltava niille soveltuvia, eikä tupakkajätteitä voida paloturvallisuusriskin takia laittaa muiden roskien joukkoon. Astia voi olla erillinen tupakkajätteille tarkoitettu astia tai esimerkiksi muun roskankeräysastian kylkeen sijoitettu erillinen astia.

SUP-asetus edellyttää, että kunnassa tulee olla asetuksen vaatima määrä tupakkajätteelle tarkoitettuja jäteastioita. SUP-asetuksen mukaan kunnan on järjestettävä jätteen keräysastioita yleisille alueille siten, että:

- 1.1.2024 keräysastioita on yksi 900:aa asukasta kohden;
- 1.1.2025 keräysastioita on yksi 600:aa asukasta kohden;
- 1.1.2026 keräysastioita on yksi 300:aa asukasta kohden.

9.3 Kunnan neuvonta- ja tiedottamisvelvollisuus

Muista tuottajavastuualoista poiketen kunnalla on velvollisuus järjestää myös tarpeelliseksi katsottavaa tiedotusta ja neuvontaa tupakkatuotteista ja -jätteistä aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseksi. Kunnat ilmoittavat näistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset vuosittaisen ilmoituksen yhteydessä. Tiedotus ja neuvonta on järjestettävä soveltuvin osin jätelain 51 §:n mukaisesti, mm. jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisestä koskevista toimista ja roskaantumisen vaikutuksista ja ehkäisemisestä, siinä laajuudessa kuin katsotaan tarpeelliseksi. Kunta voi siten järjestää tiedotusta tupakkatuotteita ja -jätteitä koskevan roskaantumisen ehkäisemiseksi esim. nettisivujen kautta, erilaisin tiedotuskampanjoin tai muilla tavoin.

10 Kustannusten ilmoittaminen ja korvaaminen

10.1 Jätelain edellyttämät tiedot

Ollakseen oikeutettu tuottajan maksamiin korvauksiin kunnan on vuosittain ilmoitettava Pirkanmaan ELY-keskukselle edellistä vuotta koskevat seuraavat tiedot (jätelain 48 e §):

- roskaantumisen ehkäisemiseksi järjestetystä jätteen keräyksestä, kuljetuksesta ja käsittelystä aiheutuneet kokonaiskustannukset, mukaan lukien keräysinfrastruktuurin hankinta-, huolto- ja korjauskustannukset (*keräyskustannukset*);
- roskaantumisen siivoamisesta, roskien kuljetuksesta ja käsittelystä aiheutuneet kokonaiskustannukset (*siivoamiskustannukset*);
- erillisistä tupakkajätteelle tarkoitetuista jäteastioista aiheutuneet kokonaiskustannukset, mukaan lukien huolto- ja korjauskustannukset sekä

25.1.2024

päivitetty 2.7.2024

- tupakkatuotteisiin ja -jätteisiin liittyvästä tiedotuksesta ja neuvonnasta aiheutuneet kokonaiskustannukset.

Ilmoitettavat kustannustiedot koskevat edellistä vuotta, eli kunnat saavat korvauksen aina jälkikäteen.

Kunnan tulee ilmoittaa edellä mainitut tiedot niiden kustannusten mukaan, jotka kunnalle toimista ovat tosiasiallisesti aiheutuneet. Tiedot ilmoitetaan euromääräisenä kokonaiskustannuksena. Kunnan ei tarvitse ilmoittamisen yhteydessä huomioida esimerkiksi SUP-roskien osuutta tai tuoteryhmäkohtaisia prosenttiosuuksia. Kunta ilmoittaa sille aiheutuneet kokonaiskustannukset sen toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimenpiteistä kunnan yleisillä alueilla eriteltynä keräyskustannuksiin, siivoamiskustannuksiin sekä erikseen tupakkajäteastiahankinnoista sekä järjestämästään tupakkatuotteiden roskaantumisen ehkäisemiseen liittyvästä tiedotuksesta ja neuvonnasta aiheutuneisiin kustannuksiin. **Kunta ei saa ilmoittamiaan kokonaiskustannuksiaan takaisin korvauksena tuottajilta, vaan ainoastaan tuottajien korvattavaksi tulevan osuuden tuoteryhmittäin kunnan kokonaiskustannuksista.**

Siirtymäkautena kunnan kokonaiskustannuksena keräys- ja siivouskustannuksista pidetään kuitenkin kiinteää kokonaiskustannusta, lukuun ottamatta tupakkajäteastioiden hankinta-, huolto- ja korjauskustannuksia sekä tiedotuksen ja neuvonnan kustannuksia.

10.2 Kunnan kustannusten ilmoittaminen sähköisessä asiointipalvelussa

10.2.1 Tiedot on ilmoitettava vuosittain määräaikaan mennessä

Kunnan tulee ilmoittaa jätelaissa säädetyt tiedot vuosittain viimeistään 31.5. virkaajan loppuun (klo 16.15) mennessä Pirkanmaan ELY-keskukselle, sillä tietojen ilmoittaminen on lainsäädännön asettama edellytys korvausten saamiselle. Mikäli kunta ei ole ilmoittanut tietoja määräaikaan mennessä, se ei voi saada kyseisen vuoden korvauksia. Pirkanmaan ELY-keskus ei voi pidentää määräaika.

Ilmoittaminen tehdään aluehallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Kunnan tietojen ilmoittamisesta vastaavan henkilön tulee täyttää erikseen sekä yhteys- ja maksatustietolomake että varsinaisten kustannustietojen ilmoittamiseen tarkoitettu lomake. **Kunnan ei tule toimittaa Pirkanmaan ELY-keskukselle laskuja tai muita tositteita kustannuksista, vaan kunnan on tehtävä lomakkeella ilmoitus kokonaiskustannuksistaan eriteltynä edellä jaksossa 10.1. mainittuihin kustannuksiin.**

Kunta ilmoittaa kaikki jätehuolto- ja siivoustoimenpiteiden, tupakkajätteen keräysastioiden sekä tupakkajätteitä koskevan neuvonnan ja tiedotuksen kustannuksensa sähköisellä lomakkeella ELY-keskukselle ilman arvonlisäveron määrää (alv 0 %). Näin ollen myös tuottajayhteisön maksama korvaus kunnalle on vastaavasti arvonlisäveroton. Kunta ilmoittaa kustannukset arvonlisäverottomana, koska arvonlisävero on kunnalle ns. läpikulkuera eikä kustannus.² Itse kustannus voi sinänsä olla arvonlisäverollinen tai arvonlisäveroton

---

² Verohallinnolta saadun näkemyksen mukaan kunnalla on oikeus arvonlisäveron palautukseen siivous- ja jätehuoltotoimenpiteissä tarvittavien tavara- ja palveluhankintojen arvonlisäverosta ja näin ollen arvonlisävero ei jää kunnalle kustannukseksi, jolloin on perusteltua, että kunnat ilmoittavat kustannuksensa arvonlisäverottomana.

25.1.2024

päivitetty 2.7.2024

palvelu tai tavara. Tällä ohjeella ei oteta kantaa arvonlisäverovelvollisuuteen kunnan tai tuottajan omassa toiminnassa.

10.2.2 Keräys- ja siivouskustannustietojen ilmoittaminen

Kustannustietolomakkeella olevien tietojen ilmoittaminen on jätelain edellyttämä vaatimus sille, että kunta on oikeutettu korvauksiin. Kunnan ilmoittamaa kustannustietoa keräyksestä ja siivouksesta ei kuitenkaan siirtymäaikana käytetä korvauksista tehtävässä päätöksessä. Kunnan tulee pyrkiä ilmoittamaan kustannukset käytettävissä olevan parhaan tiedon mukaan. Todellisten kustannustietojen kerääminen jo siirtymäaikana on tärkeää valmistauduttaessa siirtymäajan jälkeiseen todellisten kustannustietojen ilmoittamiseen. Myös tuottajien kannalta on tärkeää, että ne voivat saada kustannustietoa tuleville vuosille. Kunnan on aiheellista ryhtyä riittävän luotettavaan kustannusseurantaan hyvissä ajoin jo ennen vuotta 2027, jolloin ensimmäisen kerran tuottajien kustannusvastuu määräytyy kunnan ilmoittamien edellistä vuotta koskevien tietojen pohjalta tehtävässä päätöksessä.

Esimerkki. Kunnan toteuttaman yleisten alueiden jätteen keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset ovat olleet vuonna 2023 yhteensä 10 000 euroa ja roskaantumisen siivoamisen sekä roskien kuljetuksen ja käsittelyn osalta 13 000 euroa. Kustannukset tulee ilmoittaa ilman arvonlisäveroa. Tällöin kunta ilmoittaa sähköisen lomakkeen kohtaan ”jätteen keräys” kustannukseksi 10 000,00 euroa (alv 0 %). Vastaavasti lomakkeen kohtaan ”siivoaminen” kunta ilmoittaa kustannukseksi 13 000,00 euroa (alv 0 %). Jos kunnassa ei ole vielä vuonna 2023 toteutettu varsinaista kustannusseurantaa, kustannukseksi tulee ilmoittaa mahdollisimman **todenmukainen arvio**. *Ilmoitettu tieto ei kuitenkaan vaikuta siirtymäaikana kunnalle maksettavan korvauksen suuruuteen.*

10.2.3 Tupakkatuotteita koskevien keräysastiahankintojen sekä tiedotuksen kustannusten ilmoittaminen

Jätelain mukaan kunnan tulee ilmoittaa kustannukset erillisistä tupakkajätteelle tarkoitetuista jäteastioista sekä jätelain 48 g §:ssä tarkoitettua tiedotuksesta ja neuvonnasta. SUP-korvausasetuksen mukaan tuottajan maksamaan korvaukseen keräys- ja siivouskustannuksista ei sisälly tupakkajätteen keräysastiahankintakustannukset. Kunnan tulee ilmoittaa näistä aiheutuneet todelliset ja tarpeelliset kustannukset vuoden 2023 tiedoista lähtien.

Tupakkatuotteiden tuottajille asetettu velvollisuus vastata erityisistä tupakkajätteelle tarkoitetuista keräysastioiden kunnalle aiheutuneista hankintakustannuksista voi koskea vain asetuksessa säädettyä määrää. Kunta voi harkintansa mukaan hankkia asetuksen edellyttämää määrää enemmän astioita, mutta ne eivät silloin kuulu tuottajan kustannusvastuun piiriin. Kunnan on ilmoitettava kustannukset sen mukaan, mikä määrä astioita kuntaan on tosiasiallisesti hankittu. Kunta ei voi myöskään saada korvausta niistä astiahankinnoista, jotka se on tehnyt ennen vuotta 2023, sillä kunnat ilmoittavat vain edellistä vuotta koskevat astioiden hankinnasta aiheutuneet kustannukset.

Keräysastioihin liittyvät kustannukset voivat sisältää myös välttämättömät ja tarpeelliset huolto- ja korjauskustannukset, kuten esimerkiksi ilkkivallan takia rikkoontuneen astian vaihtaminen. Kunta voi ilmoittaa ja saada korvauksen tuottajilta astioiden ylläpitoon

25.1.2024

päivitetty 2.7.2024

liittyvistä tarpeellisista kustannuksista, jos huolto- tai korjaustyö on suoritettu kyseisenä vuonna (esim. rikkoontuneen astian vaihtaminen).

Esimerkki. Kunta on hankkinut vuonna 2023 olemassa olevien tupakkajätteen keräysastioiden lisäksi 15 uutta tupakkajätteen keräysastiaa yleisille alueille siten, että se täyttää SUP-asetuksen vaatimukset. Tupakkajätteelle tarkoitettujen keräysastioiden hankintahinta on ollut yhteensä 2 250 euroa (à 150 euroa). Kunta ilmoittaa sähköisen lomakkeen kohtaan ”Tupakka – jäteastiat” kustannukseksi 2 250 euroa (alv 0). Tuottajat vastaavat aiheutuneesta kustannuksesta täysimääräisesti asetuksessa säädettyyn keräysastioiden määrään asti, koska tupakkajätteen keräysastiat eivät kuulu siirtymäaikana käytettävään kiinteään kustannukseen.

Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kunta voi tarkoituksenmukaisuussyistä halutessaan esittää korvattavaksi yhdellä kertaa enintään 25 kappaletta jäteastioita, vaikka 1.1.2024 voimassa olevaan vaatimukseen (1 astia per 900:aa asukasta kohden) perustuva astioiden lukumäärä jäisi tätä lukumäärää (25 kpl) pienemmäksi. Kunta ei voi kuitenkaan esittää korvattavaksi enempää jäteastioita, kuin mitä SUP-asetus edellyttää 1.1.2026 lukien kunnalla olevan. Kunta voi siis hankkia useamman vuoden jäteastiat kerralla, jos jäteastioiden yhteenlaskettu määrä on enintään 25 kappaletta. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan rajausta voidaan pitää kustannustehokkuussyistä perusteltuna ja tuottajien korvausvelvollisuuden ennakoitavuuden näkökulmasta perusteltuna.

Esimerkki. Kunnassa on 31.12.2023 yhteensä 6240 asukasta. Kunnan on SUP-asetuksen mukaan hankittava tupakkajätteelle tarkoitettuja astioita siten, että 1.1.2024 alkaen jäteastioita on oltava yhteensä 7 kappaletta, 1.1.2025 alkaen yhteensä 11 kappaletta ja 1.1.2026 alkaen yhteensä 21 kappaletta. Koska pieniä määriä jäteastioita ei välttämättä ole kustannustehokasta hankkia useassa erässä, kunta voi halutessaan hankkia kerralla yhteensä 21 kappaletta jäteastioita ja esittää nämä korvattavaksi kerralla.

Lisäksi kunnan tulee sähköisellä lomakkeella ilmoittaa erikseen kustannukset kunnan järjestämän tupakkatuotteiden ja -jätteiden keräys- ja siivoustoimiin ja näistä tuotteista johduvan roskaantumisen ehkäisemiseksi liittyvästä neuvonnasta ja tiedotuksesta.

Esimerkki. Kunta on järjestänyt vuonna 2023 jätelain edellyttämää tiedotusta tupakkatuotteista ja -jätteistä aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseksi. Kunnan toteuttaman tiedotuksen kustannus on ollut 1 500 euroa. Kunta ilmoittaa sähköisen lomakkeen kohtaan ”Tupakka – neuvonta” kustannukseksi 1 500 euroa (alv 0 %). Tuottajat vastaavat aiheutuneesta kustannuksesta täysimääräisesti, koska tuottajat ovat velvollisia korvaamaan tupakkatuotteisiin liittyvän neuvonnan ja tiedotuksen kustannukset täysimääräisesti kunnille eivätkä ne kuulu siirtymäaikana käytettävään kiinteään kustannukseen.

Kunta voi lisätä sähköiselle lomakkeelle myös liitetiedostoja. **Liitetiedostoihin tulee liittää tieto siitä, kuinka monta tupakkajätteelle tarkoitettua uutta astiaa kunta on edellisenä vuonna hankkinut.**

Sähköiseen palveluun liittyvät tarkemmat raportointiohjeistukset löytyvät Pirkanmaan ELY-keskuksen internet-sivuilta <https://www.ely-keskus.fi/web/tuottajavastuu/> sivuvalikon kohdan ”Siivoukustilasto” alta.

11 Päätös tuottajien kunnalle maksettavista korvauksista ja korvausten maksaminen

Pirkanmaan ELY-keskus tekee yhden päätöksen jätelain 48 d §:ssä säädetyn perusteella. Päätös sisältää jokaisen tuottajarekisteriin merkityn tuottajayhteisön ja tuottajan maksettavaksi tulevan korvauksen kokonaismäärän tuoteryhmittäin eriteltynä sekä kullekin kunnalle maksettavan korvauksen kokonaismäärän. Päätös annetaan tiedoksi tuottajayhteisölle ja tuottajille sekä kustannukset ilmoittaneille kunnille. Kyseessä on valituskelppoinen päätös, josta voidaan valittaa hallintotuomioistuimeen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Pirkanmaan ELY-keskus voi tarvittaessa pyytää kunnalta asian ratkaisemisen kannalta tarpeellista selvitystä kustannuksista esimerkiksi tilanteessa, jossa kunnan ilmoittamat kustannukset poikkeavat merkittävästi ominaisuuksiltaan vastaavien muiden kuntien kustannuksista. Pirkanmaan ELY-keskus kuulee myös prosessissa asianosaisia.

Siirtymäkautena kunnan keräys- ja siivoustoimenpiteiden kustannukset ovat kiinteät, jolloin tuottajien kunnalle maksettava korvaus määräytyy kunnan asukasluvun mukaan ja asetuksessa säädetyn tuoteryhmäkohtaisen osuuden mukaan. Tupakkatuotteiden ja tupakansuodattimien tuottajien on kuitenkin korvattava kuntien tekemät tupakkajäteastiahankinnat sekä tiedotuksen ja neuvonnan kustannukset siten, kuin niistä on syntynyt kunnalle tosiasiallinen ja tarpeellinen kustannus. SUP-asetuksen perustelumuiotiossa tavanomaisena tupakkajäteastian hankintakustannuksen vaihteluvälinä on pidetty noin 100–200 euroa per astia. Pirkanmaan ELY-keskus voi päätöksenteon yhteydessä pyytää selvitystä kunnalta, mikäli ilmoitettujen kustannusten määrä poikkeaa merkittävästi tavanomaisena pidetystä hankintahinnasta.

Tuottajayhteisön on maksettava korvaukset lainvoimaisen päätöksen mukaisesti 21 päivän kuluessa päätöksen lainvoimaisuudesta lukien Pirkanmaan ELY-keskukselle. Tuottajayhteisölle toimitetaan lasku. Pirkanmaan ELY-keskus tilittää korvaukset edelleen kunnille päätöksessä eriteltyjen osuuksien mukaan sen jälkeen, kun tuottajayhteisöt ovat tilittäneet kaikki korvaukset Pirkanmaan ELY-keskukselle. Käytännössä maksuliikenteen hoitamisesta vastaa ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA). Tuottajat vastaavat korvausten perimisestä ja niiden tilittämisestä kunnille aiheutuvista viranomaiskustannuksista. Viranomaisen maksullisista suoritteista ja niiden suuruudesta säädetään erillisellä asetuksella (valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024, VNa 1215/2023). Vuonna 2024 jätelain mukaisesta päätöksestä kunnalle maksettavista korvauksista perittävän päätösmaksun suuruus on 450 euroa kultakin tuottajayhteisöltä, jolle päätöksellä on osoitettu maksuvelvollisuus sekä 310 euroa kunnalle maksettavien korvausten perimisestä ja tilittämisestä aiheutuneista kustannuksista kultakin tuottajayhteisöltä.

12 Siivouskustannusvastuun toteutumisen seuranta

SUP-direktiivin edellyttämien kustannustehokkuuden ja välttämättömyyden sekä avoimuuden vaatimusten täytäntöönpanemiseksi ympäristöministeriö on asettanut tuottajien, kuntien ja viranomaisten edustajista koostuvan seurantaryhmän. Seurantaryhmän tarkoituksena ja tehtävänä on muun muassa seurata jätelain siivouskustannusvastuun toimeenpanoa, ehdottaa ja edistää hyviä käytäntöjä kuntien jätehuolto- ja siivoustoimiin sekä niihin liittyvään kuluttajavalistukseen. Seurantaryhmä edistää avoimuutta eri toimijoiden välillä.